

Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України
ГО «Українська природоохоронна група»

**Поширення раритетних видів
біоти України
том 2**

Records of rare species of biota of Ukraine
vol. 2

Київ, Чернівці, «Друк Арт», 2023

*Затверджено до друку рішенням вченої ради Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного
НАН України (протокол № 16 від 20 грудня 2022 р.)*

Рецензенти:

д.б.н., проф. **І. І. Чорней**, завідувач кафедри ботаніки, лісового і садово-паркового господарства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,
проф. **О. Є. Ходосовцев**, завідувач науково-дослідної лабораторії біорізноманіття та екологічного моніторингу Херсонського державного університету імені Й. К. Пачоського

Редакційна колегія:

д.б.н. **А. А. Куземко**, к.б.н. **М. Д. Бурлака**, **С. С. Садогурська**, к.б.н. **Н. А. Пашкевич**, асп. **К. В. Лаврінченко**, Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАНУ; к.б.н. **О. В. Прилуцький**, кафедра мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; **Г. В. Данько**, Uppsala University; **О. В. Василюк**, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузену НАНУ, **В. В. Пархоменко**, Національна сільськогосподарська бібліотека України

Records of rare species of biota of Ukraine : Vol. 2 (Series: «Conservation Biology in Ukraine». Is. 27. Vol. 2). – Kyiv ; Chernivtsi : Druk Art, 2023. – 352 p.

Поширення раритетних видів біоти України : Том 2 (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 27. Т. 2). – Київ ; Чернівці : Друк Арт, 2023. – 352 с.
ISBN 978-617-8129-16-3

До збірника включені відомості про знахідки у 2009-2021 роках рідкісних видів рослин, грибів та грибоподібних організмів України. У публікації представлена інформація, зібрана понад 115 фахівцями-ботаніками (мікологами) й аматорами з 50 наукових установ України. Загалом подано інформацію про 5920 зустрічей 619 видів рослин, грибів та грибоподібних організмів, які охороняються в Україні різними охоронними списками.

Збірник розрахований на професійних ботаніків, мікологів, природоохоронців, працівників установ природно-заповідного фонду.

УДК 591.9+502.7

Видано ГО «Українська природоохоронна група» за сприяння проекту «Open biodiversity data: serving Nature Conservation in Ukraine», що фінансується The Rufford Foundation.

Зміст

Передмова	6
Антосяк Т.М., Козурак А.В., Глеб Р.Ю., Волощук М.І. Знахідки рослин та грибів у Карпатському біосферному заповіднику та прилеглих до нього територій, які включені до Червоної книги України, Переліку видів судинних рослин та рослинних угруповань, що підлягають особливій охороні на території Закарпатської області	8
Атамас В.О., Атамас Н.В. Первоцвіти берегів річки Боковенька в околицях с. Олександрівка (Долинський район, Кіровоградська обл.)	13
Баранець М.О., Шоль Г.Н., Красова О.О. Охоронювані види вищих судинних рослин у балковій системі річки Домоткань (Дніпропетровська обл.)	14
Бенгус Ю.В., Ферлій В.К. Гриби і лишайники Червоної книги України на території Харківської, Закарпатської та Івано-Франківської областей	19
Бенгус Ю.В., Неко Д.В., Волкова Р.Є., Ферлій В.К. Рослини Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції на території Харківської, Сумської, Волинської, Івано-Франківської, Закарпатської областей та Криму	20
Бондар О.Б. Знахідка геріція коралоподібного в урочищі Козаччина (Тернопільська обл.)	27
Бондаренко Г.М. Раритетна фітобіота Вовчанського (Чугуївського) району Харківської області	28
Бугай Л.В. Знахідки рідкісних видів рослин в межах території природного заповідника «Єланецький степ» (Миколаївська обл.)	33
Бумар Г.Й. Знахідки рослин та грибів Червоної книги України, Бернської конвенції (Резолюція 6) та окремих регіонально рідкісних видів на території Поліського заповідника та в його околицях.	35
Бурлака М.Д. Знахідки рослин з Червоної книги України в Українських Карпатах	38
Бурлака М.Д. До поширення представників родини <i>Orchidaceae</i> в Українських Карпатах	42
Бурлака М.Д. Знахідки рослин з Червоної книги України у Волинській, Житомирській та Чернігівській областях, а також у межах м. Київ	48
Вовк О.Г., Надточій Г.С. Знахідки регіонально рідкісних видів рослин у Полтавській, Дніпропетровській, Сумській та Харківській областях	52
Галушка Ю.М. Рослини Червоної книги України на території Черкаської та Полтавської областей.	63
Герасимчук Г.В., Мерленко Н.О., Безсмертна О.О., Громик Б.І., Лойко В.О., Доридор М.Ф., Слободян Р.Р., Рудік М.В. Знахідки видів рослин, занесених до Червоної книги України, на території Ківерцівського НПП «Цуманська пуща» (Волинська обл.)	65
Головко В.О. Рідкісні види рослин Станично-Луганського району	68
Гончарова О.Ф., Кушнерьова В.С. Рослини Червоної книги України на території Луганської області.	71
Горбняк-Юліна Л.Т., Одукалець І.О., Свиридюк Д.О. Відомості про місцезростання рослин Червоної книги України на території НПП «Подільські Товтри» та його охоронної зони.	74
Гриб О.В. Знахідки регіонально рідкісних видів рослин Житомирської області	80
Гузь Г.В. Нова знахідка <i>Delphinium sergii</i> Wissjul. (<i>Ranunculaceae</i>) у Луганській області.	87
Бузунко П.А., Данько Г.В. Знахідки рослин із Переліку регіонально рідкісних видів Чернігівської та Сумської областей	88
Давидов Д.А. Знахідки регіонально рідкісних видів судинних рослин на території Харківської області у 2008–2021 рр.	94
Давидов Д.А., Баранський О.Р., Давидова А.О. Знахідки рідкісних видів судинних рослин на Лівобережному Поліссі у 2021 році	121

<i>Дзеркаль В.М., Давидова А.О.</i> Знахідки раритетних рослин в НПП «Нижньодніпровський» та на прилеглих територіях (Херсонська обл.)	127
<i>Дубина Д.В., Еннан А.А., Вакаренко Л.П., Дзюба Т.П., Кірюшкіна Г.М., Шихалєєва Г.М.</i> Рослини Червоної книги України і офіційного Переліку регіонально рідкісних видів Одеської області на території НПП «Куяльницький» (Одеська область) та аспекти його природоохоронної організації	130
<i>Дьянова О.В., Дьяков В.А.</i> Знахідки рідкісних видів рослин в НПП «Святі гори» та Донецькій області.	136
<i>Жердєва Н.В.</i> Знахідка рослини, занесеної до Червоної книги України, на території Карпат	149
<i>Льмінська Л.О.</i> Спостереження рідкісних видів рослин, включених до Червоної книги України та офіційного переліку регіонально рідкісних рослин Хмельницької області в межах НПП «Подільські товтри»	150
<i>Льмінська Л.О.</i> Спостереження рідкісних видів рослин, включених до Червоної книги України, а також Резолюції 6 Бернської конвенції на Правобережній Наддніпрянщині, в межах басейну річки Гірський Тікич (Уманський, Тальнівський, Жашківський, Звенигородський райони)	151
<i>Іванова К.Ю., Брусенцова Н.О., Безроднова О.В.</i> Нові знахідки рослин та грибів Червоної книги України на території Краснокутської ОТГ Харківської області за 2019–2021 роки	152
<i>Калашнікова Л.В., Дойко Н.М., Дорошенко Ю.В., Катревич М.В., Шиндер О.І.</i> Рослини Червоної книги України і переліку регіонально рідкісних рослин Київської області на території державного дендрологічного парку «Олександрія» (м. Біла Церква Київської обл.)	154
<i>Кваковська І.М., Горбей С.П.</i> Рослини та гриби, занесені до Червоної книги України на території Ужанського НПП (Закарпатська обл.)	156
<i>Королєсова Д.Д.</i> Поширення харових водоростей (<i>Characeae</i>), що занесені до ЧКУ, у морських затоках Чорноморського біосферного заповідника	157
<i>Корх Ю.О., Шукалович О.В.</i> Знахідки рослин, занесених до Червоної книги України, на території НПП «Прип'ять-Стохід»	160
<i>Коршикова К.О.</i> Рослини Червоної книги України та офіційного переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Сумської області на території природного заповідника «Михайлівська цілина» та околиць с. Миропілля (Сумського району Сумської області)	163
<i>Куліш В.Ю.</i> Перелік місцезростань представників порядку Lycopodiales на території Рівненського природного заповідника за 2000–2021 рр.	164
<i>Лавріненко К.В., Винокуров Д.С., Дідух Я.П., Куземко А.А., Пашкевич Н.А., Ширяєва Д.В.</i> Раритетні види рослин південної частини басейну річки Синюха	171
<i>Ларіонов М.С.</i> Рослини Червоної книги України на території природного заповідника «Михайлівська цілина» (Сумська область)	177
<i>Марківська Л.В.</i> Рослини Червоної книги України на території НПП «Кармелюкове Поділля» (Вінницька обл.)	181
<i>Мележик О.В., Мележик А.А.</i> Нова знахідка горицвіту весняного (<i>Adonis vernalis</i> L.)	184
<i>Микитюк Т.П.</i> Знахідки рослин Червоної книги України у регіоні НПП «Дністровський каньйон» (Тернопільська обл.) за період 2020–2021 рр.	186
<i>Никирса Т.Д.</i> Зозулинцеві (<i>Orchidaceae</i>) Хотинської височини (Чернівецька область)	193
<i>Никирса Т.Д.</i> Раритетні ефемероїди Хотинської височини (Чернівецька область)	206
<i>Онищенко В.А., Прядко О.І., Дацюк В.В., Арап Р.Я., Андрієвська О.Л., Чорнобров О.Ю.</i> Знахідки рослин Червоної книги України та Бернської конвенції в НПП «Голосіївський» та його околицях	210
<i>Панченко С.М.</i> Знахідки рослин, включених до Червоної книги України та регіонально рідкісних у Сумській області	225

Пархоменко М., Клетьонкін В., Щерба Ю., Безсмертна О. Поширення <i>Pontechium maculatum</i> (L.) Böhle&Hilger на території НПП «Дворічанський»	243
Плескач Л.Я. Рослини Червоної книги України і переліку регіонально рідкісних рослин Київської області на території дендропарку «Олександрія» (Київська обл.)	245
Подпрятков О.О. Знахідки рослин Червоної книги України на території Розівського району Запорізької та Нікольського району Донецької областей (Північне Приазов'я)	246
Садогурська С.С. Штормові викиди як інструмент моніторингу рідкісних видів морських макрофітів.	248
Сіра О.Є., Дармостук В.В. Знахідки рослин та лишайників занесених до Червоної книги України	253
Сіра О.Є., Дармостук В.В. Знахідки рослин та лишайників, занесених до регіональних списків видів, що підлягають охороні.	259
Тротнер В.В. Знахідки рослин Червоної книги України на території РЛП «Приінгульський» в 2021 році	267
Тротнер В.В. Друга знахідка <i>Tulipa schrenkii</i> Regel в Дніпропетровській області	280
Філатова О.В., Маркова Т.Ю., Філатов М.О., Леженіна І.П. Знахідки рослин Червоної книги України на Арабатській стрілці	283
Філатова О.В., Некрасенко Л.А. Рослини Червоної книги України у зоні впливу Полтавського гірничо-збагачувального комбінату	284
Філатова О.В., Некрасенко Л.А. Рослини Червоного списку Полтавської області у зоні впливу Полтавського гірничо-збагачувального комбінату	285
Шайда С.В. <i>Allium ursinum</i> на території Дендропарку «Поділля» (м. Хмельницький)	286
Шевченко А.В. Рослини Червоної книги України на території НПП «Великий Луг» (Запорізька область)	287
Шиндер О.І., Конах Є.В. Природні і синантропні локалітети <i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Asch. (<i>Asparagus</i>) в рівнинній частині України за гербарними матеріалами і власними даними	289
Шиндер О.І., Лавріненко К.В., Шириєва Д.В. Знахідки раритетних рослин у південній частині басейну р. Синюха	295
Ярова Т.А., Микитинець Г.І. Знахідки рідкісних рослин співробітниками наукового відділу Приазовського національного природного парку	299
Яровий С.С. Знахідки видів вищих судинних рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, в межах Бойківського (Тельманівського) району Донецької області	302
Yurechko R. Observation of rare plants in Ukraine (Western Ukraine and Kinburn Spit)	304
Систематичний показник видів	329
Алфавітний показник видів	338
Судинні рослини	338
Водорості	343
Лишайники	345
Гриби	345
Показник установ природно-заповідного фонду.	345

Бенгус Юрій Володимирович,
Ферлій Вікторія Костянтинівна

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ГРИБИ І ЛИШАЙНИКИ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВСЬКОЇ, ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Спостереження зроблені під час експедицій з колегами та особистих поїздок у різні регіони України. Фотографії знахідок занесені до загальнодоступних баз сайтів «iNaturalist» [1] та/або Ukrainian Biodiversity Information Network («UkrBIN»). Визначення на сайті «iNaturalist» перевірені фахівцями спільноти та отримали рівень якості

визначення «Дослідницький». Координати знахідок вказані з точністю до 100 метрів.

Дана робота є продовженням попереднього повідомлення про знахідки грибів Червоної книги України у Харківській області [3].

Подробиці щодо умов зростання *Gomphus clavatus* і *Strobilomyces strobilaceus* були опубліковані раніше [2].

Вид	Місце знахідки	Координати у десятичній системі		Дата знахідки	Додаткова інформація	Авторство знахідки
		широта	довгота			
<i>Strobilomyces strobilaceus</i> (Scop). Berk.	Закарпатська обл., окол. с. Пилипець	48.647634	23.281639	2014-08-13	До 10 плодових тіл	Бенгус Ю.В.
-/-	-/-	48.651002	23.284847	2014-08-10	-/-	-/-
<i>Mutinus caninus</i> (Huds.) Fr	Харківська обл., окол. с. Караван	50.035697	36.131296	2016-07-22	5 плодових тіл	-/-
-/-	Закарпатська обл., окол. с. Пилипець	48.654572	23.284577	2014-08-09	4 плодових тіл	-/-
<i>Gomphus clavatus</i> (Pers.) Gray	Закарпатська обл., окол. с. Пилипець	48.65251	23.284416	2014-08-13	4 зростка плодових тіл	-/-
<i>Usnea florida</i> (L.) Web.	Івано-Франківська обл.	48.205716	24.551752	2019-04-29	На <i>Picea abies</i>	-/-
-/-	Івано-Франківська обл., окол. с. Ворохта	48.264705	24.563345	2019-04-25		-/-

Використані джерела:

1. Yuri Bengus (Спостереження) // iNaturalist : веб -сайт. URL: https://www.inaturalist.org/observations?place_id=any&user_id=yuri_bengus&verifiable=any (Дата звернення: 23.10.2021).
2. Бенгус Ю.В. Нова знахідка *Gomphus clavatus* (*Phallomycetidae*, *Agaricomycotina*) в Українських Карпатах // Рідкісні рослини і гриби України та прилеглих територій: реалізація природоохоронних стратегій. Матеріали IV Міжнародної конференції (16-20 травня). Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2016. С. 167-169.
3. Прилуцький О.В., Леонтьєв Д.В., Бенгус Ю.В. Знахідки грибів з Червоної книги України на території Харківської області // Знахідки рослин і грибів Червоної книги та Бернської конвенції (Резолюція 6). Т. 1 / наук. ред. А.А. Куземко. Київ Чернівці: Друк Арт, 2019. С. 324.

Наукове видання

Поширення раритетних видів біоти України

Том 2

Макет Ольги Чусової

Фото на обкладинці: Олеся Безсмертна (*Woodsia alpina*, заповідник «Кам'яні Могили», Донецька обл.); Георгій Бондаренко (*Androsace koso-poljanskii*, ботанічний заказник «Вовчанський», Харківська обл.); Дарія Ширяєва (*Centaurea protomargaritacea*, с. Галицинове, Миколаївська обл.; *Stipa maeotica*, урочище Макорти, Донецька обл.)

Підготовка до друку Людмили Звенигородської, Василя Дворського

Підписано до друку 27.12.2022. Формат 70×100/16. Папір офсетний. Гарнітура Arial Narrow.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 28,38. Тираж 150 прим. Зам. 221564

Видавець ТОВ «Друк Арт»

58018 Чернівці, вул. Маловокзальна, 2Д, т. 585-432

Ліцензія про державну реєстрацію ДК № 2741 від 15.01.2007 р.

Виготовлювач ФОП Варвус В. В.